

DECIZIE

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul declarat Gheorghe Străisteanu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Gheorghe Străisteanu împotriva Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul
Rîșcani privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea
prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 05 noiembrie 2018, Gheorghe Străisteanu a înaintat cerere de chemare în
judecată împotriva Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani privind
constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului
moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 29 septembrie 2018 a expediat
cerere în adresa Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani, prin intermediul
poștei electronice, prin care a solicitat repetat prezentarea în baza Legii privind
accesul la informație, a informației privind data și numărul de înregistrare a cererii
din 18 septembrie 2018, ora 10.12; la care persoană responsabilă din cadrul
procuraturii se află în procedură de examinare și la ce etapă de examinare se află
plângerea, însă un răspuns la cererea respectivă nu a recepționat în termenul stabilit.

În aceste circumstanțe i-a fost încălcat grav dreptul de acces la informație și
dreptul la examinarea cererii în termenul prevăzut de lege, de 15 zile, deoarece nu i-
a fost prezentată informația solicitată, iar solicitările sale nu au fost examinate prin
prisma Legii privind accesul la informație.

În urma încălcărilor admise de către angajații Procuraturii municipiului
Chișinău, oficiul Rîșcani, care au acționat vădit ilegal, ignorând intenționat termenul
prevăzut de lege pentru soluționarea cerințelor indicate în cererea din 29 septembrie

2018 și furnizarea informației solicitate, i-a fost cauzat un prejudiciu moral, compensarea căruia îl evaluează la suma de 3000 lei, deoarece informația solicitată era necesară pentru a fi prezentată în instanța de judecată, în cadrul altui dosar penal la judecătorul de instrucție.

Solicita reclamantul constatarea încălcării dreptului de acces la informație solicitată prin cererea din 29 septembrie 2018, constatarea încălcării dreptului la examinarea cererii din 29 septembrie 2018 în termenul prevăzut de lege de 15 zile, obligarea Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani de a examina cererea sa din 29 septembrie 2018 în strictă conformitate cu legislația în vigoare și să-i prezinte informația solicitată, încasarea din contul pârâtei a sumei de 3000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului de acces la informația solicitată prin cererea din 29 septembrie 2018, prin refuzul de a furniza informația solicitată și prin încălcarea termenului la examinarea cererii în termen de 15 zile.

Prin hotărârea din 20 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea înaintată de Gheorghe Străisteanu a fost respinsă ca nefondată.

Pentru a decide astfel instanța de fond analizând suportul probator administrat a constatat că prin răspunsul Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani din 03 octombrie 2018, cu referire la cererea parvenită în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani la 29 septembrie 2018, Gheorghe Străisteanu a fost informat că un răspuns i-a fost expediat anterior.

Generalizând revendicările reclamantului, instanța a constatat că informațiile solicitate de Gheorghe Străisteanu prin cererea din 29 septembrie 2018 nu constituie informații oficiale, iar solicitările acestuia corect au fost examinate de autoritate prin prisma Legii cu privire la petiționare.

Instanța a concluzionat că nu constituie obiect al Legii privind accesul la informație, activitatea autorității publice care acționează în baza Codului contravențional sau Codului penal sau desfășurată conform atribuțiilor acestora, dacă aceasta se referă la alte aprobări, autorizații, prestări de servicii și orice alte solicitări, în afara informațiilor oficiale. Prin urmare, cerințele reclamantului nu se încadrează în dispozițiile Legii privind accesul la informație, respectiv nici nu poate pretinde la încălcarea dreptului de acces la informație.

Instanța a considerat ca temeinice acțiunile Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani de examinare a cererii lui Gheorghe Străisteanu prin prisma Legii cu privire la petiționare.

Instanța de fond a stabilit că la cererea petiționarului Gheorghe Străisteanu din 29 septembrie 2018, Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani a emis răspunsul nr. 11712 din 03 octombrie 2018, acesta fiind înregistrat în programul procuraturii web-document, ca fiind expediat prin poștă precum și în Registrul de evidență a corespondenței. Or, responsabilitatea pentru trimiterea și înmânarea corespondenței revine Poștei Moldovei, dar nu expeditorului.

Astfel, instanța a conchis și asupra netemeinicii pretenției privind repararea prejudiciului moral or, Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani nu a comis în raport cu reclamantul Gheorghe Străisteanu vreo faptă ilicită.

Manifestând dezacordul cu hotărârea instanței de fond, Gheorghe Străisteanu, la 01 martie 2019 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 20 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în termenul stabilit de lege, solicitând casarea hotărârii contestate și pronunțarea unei hotărâri noi de remitere a cauzei spre rejudecare, sau de admitere a acțiunii integral.

Prin decizia din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu împotriva hotărârii din 20 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

În motivarea concluziei Curtea de Apel Chișinău, a conchis că caracterul cererii lui Gheorghe Străisteanu din 29 septembrie 2018 atribuie această cerere la categoria cererilor înaintate în cadrul unei cauze penale, pentru examinarea cărora, precum și pentru contestarea inacțiunilor organului de urmărire penală, Codul de procedură penală instituie norme speciale de reglementare a aspectului respectiv, precum și instanța competentă să soluționeze preținsele inacțiuni ale organului de urmărire penală și ale organelor Procuraturii. Or, în contextul în care accesul la informație la data înaintării cererii apelantului este sub imperiul Legii cu privire la petiționare, iar aceasta specifică la art. 3 alin. (1) că legea dată nu se extinde asupra modului de examinare a petițiilor, prevăzut de legislația de procedură penală, de procedură civilă, de procedură de executare cu privire la contravențiile administrative, precum și de legislația muncii, Colegiul a constatat că la caz nu sunt aplicabile dispozițiile Legii privind accesul la informație.

Din aceste considerente în cazul în care Gheorghe Străisteanu solicită informații cu privire la cererile sale înaintate în cadrul unei cauze penale examinarea acestora în ordinea contenciosului administrativ nu este admisibilă în condițiile în care legea instituie o procedură specială de examinare a acestora.

Prin urmare, tentativa lui Gheorghe Străisteanu de a ajusta cererile sale la legislația privind accesul la informație nu poate fi acceptată, deoarece cerințele acestuia, înaintate Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani, conțin doar formal solicitarea privind prezentarea informațiilor, în contextul în care dreptul la informare a participantului la procesul penal este reglementat de Codul de procedură penală, inclusiv art. 58 alin. (3) pct. 4), art. 60 alin. (1) pct. 10), art. 62 alin. (1) pct. 10), art. 64 alin. (2) pct. 17), 66 alin. (2) pct. 26), art. 74 alin. (1) pct. 11), etc., și, astfel, orice inacțiune în acest sens a organelor abilitate este pasibil de contestare în ordinea stabilită de acest Cod.

Or, din cererea nominalizată a apelantului reiese că informația solicitată de acesta se referă la cererile înaintate în cadrul cauzei penale vizate și, astfel, chiar dacă se referă la numărul de înregistrare, persoana responsabilă de examinarea acestora și etapa examinării plângerii, inacțiunea privind examinarea acestora de către organul de urmărire penală sau Procuratură se contestă în modul stabilit de Codul de procedură penală.

Din aceste considerente, Completul constată că normele invocate de Gheorghe Străisteanu ca fiind încălcate la examinarea de către Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani a cererii sale din 29 septembrie 2018 nu sunt aplicabile cazului, motiv pentru care cerințele privind constatarea încălcării acestora sunt nefondate și au fost respinse.

Instanța de apel a remarcat că nu dispune de competența de a obliga Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani să prezinte informațiile solicitate de Gheorghe Străisteanu, pretenția dată fiind, considerată nefondată, iar pe cale de consecință instanța a constatat și lipsa temeiurilor pentru compensarea prejudiciului moral pretins de în condițiile în care din dispozițiile art. art. 1398 alin. (1) și 1422 alin. (1) și (2) Cod civil (în redacția în vigoare la data înaintării acțiunii) reieșea că obligația de reparare a prejudiciului moral survine doar în cazul comiterii de către intimat a unei fapte ilicite, constatarea căreia nu poate fi realizată.

La 04 noiembrie 2020 (data de pe plicul poștal), Gheorghe Străisteanu a depus recurs împotriva deciziei din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârii din 20 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și deciziei instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi de admitere a pretențiilor din acțiune.

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și că a interpretat în mod eronat legea.

Astfel, recurentul a menționat că în cadrul examinării cauzei dânsul a demonstrat că informația solicitată de la Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani nu a primit-o, contrar prevederilor art. 11 alin. (1) lit. l) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, care obligă furnizorul de informații să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra problemelor de interes personal. La dosar nu este anexată nici o probă despre faptul eliberării informației, cât și recepționarea reală a răspunsului, și nici a informației solicitate, probă care ar putea fi admisă de către instanța de apel.

A menționat că este necesară aplicarea uniformă a practicii judiciare pe cauze similare.

Consideră recurentul că instanțele ierarhic inferioare au ignorat toate probele anexate la dosar, prevederile legislației în vigoare, inclusiv și recomandările CEDO, care prevăd că hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și să conțină răspunsuri la toate cererile și obiecțiile formulate de reclamant și pârât, ceea ce la caz nu s-a constatat.

La 19 noiembrie 2020 în adresa Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă intimatul nu și-a valorificat dreptul de a depune referință.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat la data de 16 septembrie 2020 decizia contestată în lipsa părților la proces. Decizia Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces și recepționată de către Gheorghe Străisteanu la data de 06 noiembrie 2020.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Gheorghe Străisteanu, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 04 noiembrie 2020 în termen.

La 23 decembrie 2020, examinând admisibilitatea recursului depus de Gheorghe Străisteanu împotriva deciziei din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a dispus examinarea recursului, în complet de cinci judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate în recurs prin prisma materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 20 februarie 2019 a Judecătoreii Chișinău, sediul Buiucani, și a emite o decizie nouă privind admiterea parțială a acțiunii, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie de casare integrală a deciziei instanței de apel și emite o decizie nouă.

Conform prevederilor art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La rândul său, în corespundere cu art. 219 alin. (1), (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Conform art. 22 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prezentul litigiu este guvernat de prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 01 aprilie 2019).

Astfel, în conformitate cu art. 1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 01 aprilie 2019), orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Conform art. 3 din aceeași lege, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de: autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi; subdiviziunile autorităților publice; funcționarii din structurile specificate la lit. a) și b). Obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

În temeiul art. 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 01 aprilie 2019), persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit niciun răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia respingerii acțiunii depuse de către Gheorghe Străisteanu și au constatat că dreptului acestuia la informație nu a fost încălcat or, reclamantul solicită informații cu privire la cererile sale înaintate în cadrul unei cauze penale examinarea acestora în ordinea contenciosului administrativ nu este admisibilă în condițiile în care legea instituie o procedură specială de examinare a acestora, precum și faptul că la caz nu sunt aplicabile prevederile Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000.

Analizând circumstanțele menționate în raport cu normele de drept supra citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile instanțelor ierarhic inferioare nefondate, fapt ce rezultă din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios în coroborare cu materialul probator prezentat de părți.

Pentru început, instanța de recurs recapitulează esența litigiului. Regimul juridic și modul de realizare a accesului la informațiile oficiale, aflate în posesia furnizorilor de informații, este reglementat de Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000.

Conform art. 21 alin. (1) din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000 persoana, care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informații, poate ataca acțiunile acestuia atât pe cale extrajudiciară, cât și direct în instanța de contencios administrativ competentă.

Articolul 23 alin. (1) din legea menționată supra indică că, în cazul în care persoana care consideră că drepturile sau interesele legitime în ceea ce privește accesul la informație i-au fost lezate, precum și în cazul în care nu este satisfăcută de soluția dată de către conducerea furnizorului de informații sau de către organul ierarhic superior al acestuia, ea poate ataca acțiunile sau inacțiunea furnizorului de informații direct în instanța de contencios administrativ competentă.

Din suportul probatoriu anexat la materialele cauzei se atestă că la 29 septembrie 2018 reclamantul a adresat prin poșta electronică pârâtului o cerere în baza legii privind accesul la informație, prin care a solicitat repetat prezentarea în baza legii privind accesul la informație a datei și numărului de înregistrare a cererii din 18 septembrie 2018, ora 10.12, la care persoană responsabilă din cadrul Procuraturii se află în procedura de examinare și la ce etapă de examinare se află plângerea, însă un răspuns în termenul stabilit la cererea respectivă susține că nu a recepționat.

Prin scrisoarea pârâtului nr. 11712 din 03 octombrie 2018, Străisteanu Gheorghe a fost informat că Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani a examinat cererea acestuia din 29 septembrie 2018, înregistrată la aceeași dată cu nr. 8284, prin care se solicită informația cu privire la examinarea cererii sale din 18 septembrie 2018, prin care se invocă încălcarea de către ofițerul de urmărire penală Guzun Virginia a termenului de examinare a cererii din 25 august 2018, prin care se solicită recuzarea expertului ce va efectua expertiza grafoscopică, dispus în cadrul cauzei penale nr.

2017028077 și solicită anularea ordonanței din 12 septembrie 2018, prin care cererea apelantului a fost respinsă, stabilindu-se că prin scrisoarea nr. 11690 din 02 octombrie 2018 în adresa apelantului a fost expediat răspuns la cererea înaintată, cu anexarea acestuia.

Conform art. 15 alin. (1) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, cererile scrise cu privire la accesul la informație vor fi înregistrate în conformitate cu legislația cu privire la registre și petiționare.

Cererile respective vor fi examinate și satisfăcute de funcționarii publici responsabili de furnizarea informațiilor.

Deciziile, luate în conformitate cu prezenta lege, vor fi comunicate solicitantului într-un mod ce ar garanta recepționarea și conștientizarea acestora.

În cadrul satisfacerii cererii privind accesul la informație, furnizorii vor lua toate măsurile necesare pentru nedivulgarea informațiilor cu acces limitat, pentru protecția integrității informațiilor și excluderea accesului nesanționat la ele.

Articolul 16 alin. (1) din legea menționată supra indică că, informațiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație

Cererea repetată în baza Legii privind accesul la informație din 29 septembrie 2018, prin care Gheorghe Străisteanu a solicitat furnizarea informației cu privire la data și numărul de înregistrare a cererii din 18 septembrie 2018, ora 10.12, la care persoană responsabilă din cadrul Procuraturii se află în procedura de examinare și la ce etapă de examinare (f.d. 18-21).

Gheorghe Străisteanu, adresându-se cu acțiune în instanță insistă că nu a primit un răspuns la cererea din 29 septembrie 2018, și anume, care este data și numărul de înregistrare a cererii din 18 septembrie 2018, ora 10.12, la care persoană responsabilă din cadrul Procuraturii se află în procedura de examinare, la ce etapă de examinare.

Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani, a insistat că a furnizat lui Gheorghe Străisteanu răspunsul la cererea din 29 septembrie 2018 și în acest scop a prezentat în cadrul judecării cauzei copia răspunsului cu nr. 11712 din 03 octombrie 2018.

Din analiza normelor de drept sus-indicate, raportate la circumstanțele cauzei, instanța remarcă că, Gheorghe Străisteanu este subiect al Legii cu privire la accesul la informație, are un drept constituțional de acces la informație, iar autoritățile statului posesoare a informației vizate, în baza legii dețin calitatea de furnizor al informației și au obligația de a asigura accesul solicitantului la informația solicitată.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține ca fiind întemeiată acțiunea reclamantului și anume că cererea acestuia din 29 septembrie 2018 expediată prin intermediul poștei electronice în adresa pârâtului, nu a fost examinată și soluționată de către Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani, conform procedurii stabilite de lege or, Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani, nu a demonstrat că a expediat în adresa lui Gheorghe Străisteanu, în termenul de 15 zile, stabilit de lege, răspunsul la cererea din 29 septembrie 2018 și că l-a informat despre rezultatul examinării cererii sale.

La caz, din probele administrate s-a stabilit că Gheorghe Străisteanu a solicitat la 29 septembrie 2018 o anumită informație pe care ultimul o posedă, însă Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani contrar normelor de drept sus-indicate și sarcinii probațiunii stabilită de art.24 alin.(3) al Legii contenciosului administrativ,

nu a prezentat probe admisibile și pertinente care ar demonstra examinarea cererii lui Străisteanu Gheorghe și remiterea în adresa ultimului a unui răspuns în termenul stabilit de lege. Or, faptul recepționării cererii lui Străisteanu Gheorghe s-a confirmat cu certitudine în cadrul examinării cauzei, iar autoritatea publică furnizor al informației solicitate, avea obligația stabilită prin lege de a examina cererea și de a furniza un răspuns.

Prezentarea în instanță a răspunsului nr. 11712 din 03 octombrie 2018 la cererea petiționarului din 29 septembrie 2018 (f.d. 44) nu demonstrează faptul expedierii informației solicitate în adresa petiționarului, în cazul în care la înscrisul dat lipsește răspunsul propriu-zis și un aviz de recepție.

Cu referire la prevederile art. 24 alin. (3) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 01.04.2019), contrar sarcinii procesuale ce îi revine, Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani nu a demonstrat recepționarea de către Gheorghe Străisteanu a răspunsului la solicitarea sa din 19 septembrie 2018, în timp ce ultimul neagă recepționarea acestuia.

În consecință, argumentul Procuraturii mun. Chișinău, oficiul Rîșcani precum că la cererea lui Gheorghe Străisteanu din 29 septembrie 2018 a fost furnizat răspunsul nr. 11690 din 02 octombrie 2018 este neprobat or, potrivit prevederilor art. 15 al Legii privind accesul la informație, deciziile luate în conformitate cu prezenta lege, vor fi comunicate solicitantului într-un mod ce ar garanta recepționarea și conștientizarea acestora. Nu este suficient invocarea faptului că la cererea lui Gheorghe Străisteanu din 29 septembrie 2018 a fost furnizat răspunsul, dar este necesar asigurarea comunicării acestuia într-un mod ce ar garanta recepționarea și conștientizarea răspunsului, în termen prevăzut de lege, cu prezentarea probelor justificative în acest sens, ce ar demonstra contrariul celor invocate în acțiune.

Deși, Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani a prezentat răspunsul nr. 11712 din 03 octombrie 2018 în instanța de judecată, din analiza textului acestui răspuns este lesne de observat că de fapt furnizorul de informații nu a răspuns la întrebările lui Gheorghe Străisteanu formulate în cererea din 29 septembrie 2018.

Deoarece, nu au fost administrate alte probe ce ar confirma faptul că Gheorghe Străisteanu a primit răspunsul la cererea de acces la informație din 29 septembrie 2018, se consideră lezate drepturile lui Gheorghe Străisteanu de a primi răspuns la cerere în termenul prevăzut de lege, împiedicându-l de a-și realiza un interes al său, interes ce face obiectul cererii la care nu a primit răspunsul solicitat în termen or, accesul la informațiile oficiale constituie un drept al persoanei de a fi informat, o modalitate de control asupra activității autorităților/instituțiilor publice, de stimulare a formării opiniilor și participării active a populației la procesul de luare a deciziilor în spirit democratic.

În circumstanțele expuse și reieșind din contextul normelor de drept citate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, capătul de cerere cu privire la obligarea Procuraturii mun. Chișinău, oficiul Rîșcani să examineze cererea din 29 septembrie 2018 în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare și să-i prezinte lui Gheorghe Străisteanu informația solicitată, de asemenea este întemeiat, deoarece, răspunsul pretins a fi furnizat petiționarului Gheorghe Străisteanu la cererea acestuia din 29 septembrie 2018, nu conține informații solicitate de ultimul, astfel fiindu-i îngrădit

dreptul de acces la informație și dreptul la examinarea cererii sale în termen de 15 zile lucrătoare.

Circumstanțele descrise permit instanței de recurs să concluzioneze că soluția instanțelor ierarhic inferioare privind respingerea acțiunii, este neîntemeiată, motiv pentru care nu poate fi menținută.

La examinarea cerinței privind compensarea prejudiciului moral, instanța de recurs reține că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, iar compensația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, acest criteriu se realizează prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Respectiv, fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze quantumul prejudiciului moral, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților. Quantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victime.

La caz, luând în considerare că s-a constatat violarea dreptului lui Gheorghe Străisteanu de a primi răspuns la cererea din 29 septembrie 2018, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată parțial pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin nefurnizarea informației solicitate.

Prin urmare, instanța de recurs ținând cont de circumstanțele și complexitatea cauzei, comportamentul părților, conduita furnizorului de informație și de importanța procesului pentru reclamant, consideră că suma de 200 de lei cu titlu de prejudiciu moral este echitabilă suferințelor morale suportate de către Gheorghe Străisteanu, nefiind excesivă pentru intimat, dar care concomitent nu poate constitui un venit nejustificat.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că suma solicitată de recurentul-reclamant cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 3 000 de lei este una exagerată și nejustificată or, la stabilirea quantumului despăgubirilor se impune necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie venituri nejustificative.

Astfel, concluzia instanțelor inferioare precum că recunoașterea încălcării dreptului de acces la informare, constituie în sine o satisfacție echitabilă suficientă, este eronată, deoarece această constatare nu este de natură să restabilească echitatea socială și suferințele cauzate prin nefurnizarea în termenul prevăzut de lege a informației solicitate, însă suma de 200 de lei ar putea acoperi suferințele suportate de recurentul-reclamant.

Dreptul de acces la informație constituie un drept al persoanei, garantat atât de legislația națională, cât și de cea internațională, iar instanța de recurs a stabilit inacțiunea de către Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani, iar încălcarea corespunzătoare a lezat dreptul lui Gheorghe Străisteanu, atribuit și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului la categoria componentelor prejudiciului moral, respectiv, a suferințelor psihice (cauzele Sommerfeld vs. Germania, McFarlane vs. Irlanda).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că mărimea prejudiciului moral stabilit în mărime de 200 de lei este o sumă echitabilă în raport cu suferințele morale și psihice suportate de reclamant.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanțele ierarhic inferioare au emis hotărâre cu interpretarea eronată a legii și aprecierea greșită a probelor, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa decizia din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 20 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

În conformitate cu art. art. 258 alin. (3), 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Străisteanu Gheorghe.

Se casează integral decizia 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 20 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și, se emite o decizie nouă prin care:

Se admite parțial acțiunea depusă de către Străisteanu Gheorghe împotriva Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral.

Se constată încălcarea dreptului lui Străisteanu Gheorghe la informație și la examinarea în termenul stabilit de lege a cererii din 29 septembrie 2018.

Se obligă Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani de a elibera răspuns lui Străisteanu Gheorghe la cererea din 29 septembrie 2018.

Se încasează din contul Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Rîșcani în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu suma de 200 (două sute) de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului de acces liber la informație.

În rest, cerințele lui Străisteanu Gheorghe se resping ca fiind neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Victor Burduh